

100 éves ország, 100 éves ígéretek

2018. 11. 30.

A gyulafehérvári nyilatkozatban foglaltakat joggal kérjük számon most, a román centenáriumi alkalmával azokon, akik a többségi nemzet tagjaiként részt vesznek a közélet alakításában és az ország irányításában, de mindmáig figyelmen kívül hagyják a száz évvel ezelőtt, a Románia számára kedvező nagyhatalmi döntés reményében tett ígéreteket.

Tiszteletben tartjuk a románság nemzeti ünnepét, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az elmúlt 100 évben számbeli kisebbségi létbe taszított erdélyi magyar közösségünk állandó asszimilációs nyomásnak van kitéve, folyamatos támadások érik, és a központosított bukaresti hatalom másodrendű polgárokként kezel minket. Románia békés, törvénytisztelő, adófizető polgáraiként nem kérünk mást, csak a normalitáson nyugvó, megmaradásunkat biztosító jogi keretet és életkörülményeket.

Időszerű tehát emlékeztetnünk mindenkit az 1918. december 1-jén, a gyulafehérvári nyilatkozatban rögzített ígéretre:

AZ ÍGÉRET

„Az új Román Állam kialakításának alapelvei alapján a nemzetgyűlés kijelenti a következőket:

Teljes nemzeti szabadság az összes együtt élő népnek. Minden nép számára a saját nyelvén biztosít oktatást, közigazgatást és ítélkezést az illető néphez tartozó személyek által, és a lakosok számának arányában minden nép képviseleti jogot fog kapni a törvényhozó testületben és a kormányzati szervekben.”

A VALÓSÁG

A *„teljes nemzeti szabadság”* mindmáig vágyálom. Románia nem tartja tiszteletben a romániai magyarok nemzeti szabadságát, az önrendelkezéshez való jogunkat!

Közösségünk még ma sem lehet szabad, a mögöttünk álló évezredben felhalmozott kulturális értékeink, nyelvünk és nemzeti identitásunk pedig csak akkor lehetne biztonságban, ha ezek védelmét törvények biztosítanák, és ha az állam, melynek területén élünk kell, nem törekedne szerzett jogaink csorbítására és közösségünk megfélemlítésére.

A *„minden nép számára a saját nyelvén biztosított oktatás”* szintén beteljesületlen ígéret maradt. Az anyanyelven zajló oktatást napjainkban is súlyos támadások érik. A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem ügye is jelzi: a magyarellenesség mindmáig állami szintre emelt román nemzetpolitikai gyakorlat. Alapvető jogunk és közösségként való megmaradásunk egyik feltétele, hogy gyermekeink az óvodától az egyetemig saját anyanyelvükön tanulhassanak. Ennek megvalósítása nem csak az erdélyi magyar közösség érdeke: ha diákjaink számára minden feltétel adott ahhoz, hogy itthon – anyanyelvükön – boldoguljanak, az a számos súlyos problémával küzdő száz éves állam fejlődéséhez is vezetne. A magyar nyelvű oktatás ellehetetlenítése így nem csak közösségünk ellen irányul, de ellentétes Románia alapvető érdekeivel is.

A *„közigazgatás és ítélkezés az illető néphez tartozó személyek által”*-elvé sok évtizedes követelésünk alapjait jelenti. Meggyőződésünk, hogy közösségünk megmaradásának egyetlen biztos záloga az előbbieket is magába foglaló önrendelkezés lehet. Autonómiatörekvéseink nem újkeletűek. Mindaddig azonban, amíg a román állam nem hajlandó ezekről érdemi párbeszédet folytatni, s helyette ellenségképet gyárt az autonómiát követelő tömegekből, addig félő, hogy a békés együttélés helyett a destabilizáció útjára vezetik az ország lakosságát. Csak annyit kérünk, amennyi Európa fejlettebb régióiban másoknak is kijár: teljes körű kulturális autonómiát egész erdélyi közösségünknek, illetve sajátos jogállású közigazgatási autonómiát Erdély azon régióinak – a Székelyföldnek és a Partiumnak – ahol a magyarok többen élnek, az ország területi integritásának tiszteletben tartásával.

AZ ÍGÉRET

„Egyenlő jogok és teljes autonóm vallásszabadság az Állam minden felekezete számára.”

A VALÓSÁG

Büszkék vagyunk arra, hogy a 450 évvel ezelőtt Tordán kihirdetett vallásszabadság a világon egyedülállóan bizonyult. Büszkék vagyunk történelmi elődeink bölcs elhatározására, mellyel egyidőben ismerték el: a soknemzetiségű, sokvallású és sokkultúrájú Erdély megkérdőjelezhetetlen érték. Száz év távlatából azonban nem nyugodhatunk bele abba, hogy a kommunista diktatúra idején elkobzott egyházi ingatlanok még mindig nem kerültek vissza jogos tulajdonosukhoz, sőt, a már visszaszolgáltatottakat – kétes értékű vagy nyilvánvalóan hamis jogi szempontokra hivatkozva – ismét államosítás fenyegeti. Az intézményes szintre emelt tolvajlást a lehető legrövidebb időn belül orvosolni kellett volna, s hogy ez mind a mai napig nem történt meg, az világosan mutatja, hogy az 1989-es decemberi rendszerváltozás utáni román politikai elit, követve a százéves nemzetpolitikai gyakorlatot, sem akarta felszámolni a kommunista diktatúra ma is köztünk élő maradványait, sőt, mindmáig annak haszonélvezője. Történelmi egyházaink közösségünk tartópillérei. Az általuk fenntartott intézményrendszerek és ingatlanok erdélyi magyar kultúránk védőbástyái. Aki ezeket támadja, teljes közösségünkre támad rá.

A gyulafehérvári nagygyűlés centenáriumán követeljük tehát az akkor és ott elfogadott – szülőföldünket, Erdélyt is magába foglaló modern Románia létrejöttének hivatkozási alapjául tartott – Gyulafehérvári Nyilatkozatban foglaltak betartását és az akkori ígéretek jelenbéli megvalósítását! Hisszük és valljuk, hogy a száz évvel ezelőtt keltezett dokumentumban megfogalmazottak valódi békét, stabilitást és fejlődést eredményeznének, s ennek Románia minden polgára – nemzeti vagy felekezeti hovatartozástól függetlenül – haszonélvezője lenne.

Nem kérünk mást, csak ennyit: a száz éves ország tartsa be végre száz éves ígéreteit!

Az Erdélyi Magyar Néppárt Országos Elnöksége